

GRECIA

Orígens: Creta Minoica: 3000 aC– 1600 aC

Grecia Miceno–Minoica: 1600 aC– 1200 aC

Grecia feudal: època obscura: 1200 aC– segle IX aC

Grecia Arcaica: S VIII aC– VI a C

Grecia classica: V aC– 323 aC

Grecia Helenística.

CRETA MINOICA

Les primeres restes que es varen trobar de la civilització grega es varen trobar a Creta. Es diu Minoica degut al seu rei Minos. La capital de l'illa de Creta era Cnosos. Era una civilització amb molt de contacte comercial amb altres civilitzacions d'Àsia menor.

Les restes trobades són escrits cuneïformes, en taules de fang, es probable, però, que escriguessin en altres materials com el papí però que degut al clima no s'han conservat.

L'escriptura que s'ha trobat a les tauletes és del tipus Lineal A. Es probable, però no segur, que existís la figura de l'escriba. L'escriptura seguia sent una cosa de domini de pocs.

GRECIA MICENO–MINOICA

Cap a l'any 1900 aC. Varen començar a devallar tribus indoeuropees que varen dominar totes les terres de Grècia, els aqueos. Varen invadir tota la península grega i totes les illes. Varen destruir la dinastia dels Mineus i varen crear la de Micènico–Minoica. Aquestes tribus estaven menys desenvolupades i varen copiar moltes coses dels grecs.

Va canviar la capital de lloc ja no estava a la illa de Creta i va passar a les ciutats més importants de la península de Grècia. Els Aqueos varen assimilar dels grecs el tipus d'escriptura Lineal A, però nomenant-la Lineal B.

La capital més important d'aquells moments era Micenes, on es trobava el monarca. També s'hi ha trobat tauletes de fang d'aquella època i si que era bastant probable que existís la figura de l'escriba, per tant, si hi havia escribes tenia que haver-hi una formació especial. Segueix sent poc probable que l'escriptura fos domini de tot el poble.

Des de aquell moment fins a les següents restes arqueològiques trobades varen passar uns segles dels quals casi bé no es té cap informació. L'únic testimoni que es té del que podia haver passat en aquells segles és el d'Homer. Va escriure dos llibres, *La Iliada*, i *La Odissea*. Son dos llibres que els va escriure ja a l'època Arcaica però descriuen tota l'època anterior. Els escrits de n'Homer no poden pertanyer ni a l'època Micènico–minoica ni a l'arcaica. El que ell descriu podria haver sigut inventat però descriu fets històrics que se sap segur que varen ocórrer, com la guerra de Troia, de la qual s'han trobat restes que la demostren. Per tant, aquests segles que només es coneixen per els escrits d'Homer se li donen el nom de:

EPOCA OBSCURA, FEUDAL O HOMERICA

En aquells segles va desaparèixer l'escriptura. Va haver un rei que va conquerir territoris i els va repartir entre els nobles, els quals eren absolutament lleials al rei.

No savien ni llegir no escriure per lo qual no tenim avui en dia cap informació de l'epoca feudal. La cultura va anar molt en enreriment. El tipus d'educació era cavalleresca, era una educació física al 100%, ensenyaven per la lluita. Existien figures semblants al bufons de les corts de l'epoca mediaval. La època a la qual pertany l'escrit de *la Iliada* pertany a la primera època feudal.

La Odissea descriu a un rei amenaçat per els seus nobles que volen trure-li el poder. La *odisea* ens descriu una 2ª època feudal. La educació ja no era exclusivament cavalleresca sino que es varen introduir continguts de poesia, ja hi havia una vasant més cultural.

A Grecia l'educació anava sempre adreçada a que les persones desenvolupessin la millor virtut humana conegut com a **ARETE**. L'areté grega va canviant segons van canviant les èpoques.

Areté en temps de la Iliada: heroisme

Areté en temps de l'odisea: prudencia i astúcia.

Era una virtut que segons ells, no la tenia tothom. A la Grecia classica l'arete el tindran els ciutadans. La virtut és una cosa que no només es conseguia mitjançant l'educació sino que tenia una determinada classe social i una raça.

Arete a la Grecia classica: equilibri entre cos i ment.

A un moment donat es troben uns escrits de Isidor en els quals es dona importància a la justícia social.

POLIS CIUTAT O ESTAT

Hi havia el FEUDO, lloc on vivia el rei, i els LLOGARETS, que eren diferents poblats que depenien econòmicament d'un poblat més important. Tot formava l'acropolis

Amb els escrits de Isidor es veu com els antics feudos a través del comerç es van desenvolupant economicament amb la qual cosa que els permetia independència i varen començar a haver unes noves formes de pensament, una nova classe social a la que la estructura de poder existent no els servia. Va començar així una nova època:

EPOCA ARCAICA

Aquestes noves classes socials necessitaven llibertats no volien ser esclaus, necessitaven un sistema polític totalment diferent al que tenien. Aquesta nova classe social va acabar sent més rica, el que necessitaven era una democràcia. L'epoca arcaica és quan es comencen a formar aquestes ciutats estats que s'organitzaven, que decidien i on tots ells tenien els mateixos drets, bè, tots els ciutadans lliures, és a dir ni dones ni esclaus.

L'educació va començar a ser per primera vegada per tots els ciutadans, era una educació democràtica. Cada polis-estat tenia una cultura, una educació i una ordenació política diferent, lo únic que tenien en comú era el fet de sentir-se grecs. No era una qüestió de raça o d'idioma sino un sentiment comú de pertanyer a un mateix poble, el poble Hel·lenístic.

El comerç començava ja a tenir força però encara no estava totalment desenvolupat.

La ciutat amb més poder i més important del moment era **ESPARTA**

Tenia una ordenació política amb assemblees, govern democràtic, era una ciutat amb un desenvolupament cultural important a nivell de música i poesia que servia d'exemple a altres polis dels voltants. Era la ciutat més brillant ja que era la metropolis més avançada.

Tenia un important comerç, tenia molta vida i cultura, musica, poesia i educació física, entre totes les ciutats es celebraven les olimpíades i els espartans eren els que feien un millor paper.

En el segle VII aC varen iniciar una guerra contra Mecènica, una pòlis propera. Varen guanyar els espartans però al llarg del temps això els va suposar l'inici de la seva decadència. Desde la guerra fins a la decadència Esparta es va convertir en una ciutat forta militarment. Tots els mecenis que no havien pogut escapar varen ser convertits en esclaus per als espartans fins al punt que va haver més esclaus que no pas ciutadans lliures. La minoria d'espartans dominadors es dedicaven a controlar la població dominada. Varen deixar de banda la cultura, el culte al cos, el comerç.. només els interessava formar-se com a guerrers. Va començar la decadència malgrat sigues un poble fort, ja que **els pobles que no produeixen cultura desapareixen ràpidament.**

Esparta va passar a ser una ordenació social molt tancada de la qual no se sap com estava governada, però sembla que el govern era més tiranic. Classes socials que existien:

- Els ciutadans lliures
- Periecos: No eren espartans però estaven instalats a Esparta. Eren ciutadans lliures però sotmesos al govern espartà.
- Esclaus: mecènics esclavitzats.

Les sublevacions d'esclaus, la perduda de la cultura i el fet que Esparta comences a iniciar una política de conquestes i de guerres varen fer que el poble espartà hagues de ser un poble militar, per tant els espartans el tipus d'educació que rebien era militar, necessitaven un exercit poderos al servei de la pàtria durant quasi tota la vida.

El nins quan neixen pertanyien a l'estat, hi havia un consell d'homes majors que decidien si el nin havia de viure o de morir. Necessitaven homes forts i sans per tant mataven a tots aquells nins que neixine amb algun tipus de deficiència, els que no servien per anar a la guerra.

La importancia de les dones era nomes perque podien tenir fills, era la seva funció donar a la pàtria nous guerrers. La dona espartana tenia una formació física molt important perque pogues tnr fills forts, la qual cosa li donava una mica més de llibertat, ja que no tenia que e4star tot el dia a casa i inclus tenia llibertat sexual, sempre i quan prorees.

El nin que sobrevivia al consell d'homes tenia una vida:

- Fins als 7 anys estava a casa
- Als 7 anys passava en mans de l'estat i començava la seva educació militar fins que tingués 30 anys. En aquell període de temps sel's obligava a dormir en llits de
-

canya que es tenien que fer ells mateixos. No duien sabates ni casi bè roba, sobretot a l'hivern perque així es feien resoistents al fred. Sel's ensenyava tot tipus de lluita desde pugilat fins a tot tipus d'armes. Se'ls entrenava per saber lluitar, per soportar el mal temps, per ser viu's en trobar aliments, els feien passar molta fam. Si robaven aliments era bò sempre i quan no els trobessin, si eren descoberts els castigaven. De tant en tant sel's permitia matar esclaus. Es casaven als 20 anys, les unions no eren per amor, però com que tenien que

estar en el quarter fins als 30 anys no veien a la dona fins que sortien. Es donava lloc a molta homosexualitat, era permès i inclús s'indueia a ella. Amb les dones els espartans estaven per procrear, amb els homes per plaer.

Educativament la única cosa que importava era l'enduriment físic, si els donava algun tipus de contingut era de poesia patriòtica. **L'objectiu de l'educació era crear bons guerrers.**

L'areté espartà era el **PATRIOTISME** (el dels homes) El de les dones era la **FERTILITAT**.

L'educació és una eina al servei de l'estat, per tant el tipus d'educació que es dongui va d'acord amb el tipus de govern d'aquell estat.

Esparta es va convertir amb una ciutat turística amb espectacles patètics on ells mateixos morien.

Mentre Esparta decau es comença a desenvolupar una altra ciutat, **ATENES:**

Va començar a desenvolupar un sistema polític democràtic que donava llibertat per pensar i opinar, és a dir, per desenvolupar el coneixement. Es varen convertir en la civilització que més desenvoluparen coneixement, ja que tenien tots els elements necessaris per desenvolupar-lo, temps, llibertat i llibertat religiosa.

Era la ciutat estat més important de tota la humanitat, és on es va desenvolupar el sistema educatiu totalment diferent als que havia hagut fins aquell moment, es va desenvolupar un sistema educatiu amb diferents nivells.

10-11-00

En el segle XVIII aC els aristòcrates varen canviar el poder monàrquic per una espècie de República de Nobles. Es va crear una assemblea i un Consell executiu que serà el que decidirà a nivell polític. Atenes tenia un economia fonamentalment agrària i un petit taller d'artesanía sobretot de jerreria. La classe camperola i la dels nobles eren molt diferenciades. El poble camperol no tenia gaires drets.

Dos segles més tard, sent el cap del governador el magistrat, en Solon, per arreglar la situació d'inestabilitat social va establir reformes, una de les quals es fonamental, la de permetre que els camperols, juntament amb els nobles decidissin quins havien de ser els 400 membres del Consell Executiu. El poble havia de començar a prendre part a les eleccions, per tant tenia que ser un poble que sapigués escriure i llegir.

Després del govern de Solón es va imposar un govern absolut, de tirania que va durar més de 50 anys. Va ser el que va empenyer a que les desigualtats socials fossin altre cop més fortes la qual cosa va fer que bona part de la societat es subleves liderats per Clístenes, que va fer caure la tirania i va fer que s'instaurés per primer cop la democràcia a Atenes.

La poesia i l'escriptura que s'ensenyaven, era un tipus d'ensenyament tècnic.

La democràcia atenenca, S.Va.c coincideix amb el període de la Grècia clàssica.

L'educació era fonamentalment musical i física i tb l'escriptura i literatura, però no eren les parts més importants. L'**areté** de la Atenes clàssica era l'equilibri entre la bellesa corporal, la qual la proporcionava l'educació física, i la bondat de l'ànima, és a dir, equilibri de cos i ànima. Era una virtut assequible per a tots els ciutadans. L'**areté de la dona** era la bellesa i la fertilitat. Les dones no sortien de casa.

Kalokagathia, era el nom rebut a la unió entre la bellesa del cos i la noblesa de l'ànima mitjançant el culte de les practiques educatives i artistiques.

Euclísteres va ser elegit magistrat de l'assemblea i va començar una època democràtica.. Atenes era una ciutat

próspera, pàcifica, ja que no tenia objectius guerrers sino més cavallerscs.

Va haver una invasió per part dels perses, les nomenades Guerres Mèdiques on grecia amb altres polis varen tenir que lluitar. Passades unes dècades, on se suposa que jas'ahvien expulsats els perses ja hi havia pau i es comença a desenvolupar el raonament. Atenes és una ciutat próspera , els fills dels ciutadans tindran accés a una ensenyança, però que no era ni obligatòria ni reglamentada.

La gent tindrà dret a una defensa, a un judici públic on cada un a de les persones es defensa a sí mateixa, llavors, en aquell moment tindran que saber-se defensar i fer-se creure. Això s'aconsegueix mitjançant exercicis de retòrica, on els Sofistes ensenyaven a escriure, a parlar bé... Era un tipus de ciutat educadora. Les converses a les places eren molt freqüents, però eren reunions només d'homes, excepte de dones prostitutes. El teatre era un altre lement educatiu.

Havia personatges com Socrates que feia la feina d'un sofista però que mai cobrava i mai cercaba deixebles, els homes eren qui el cridaven per discutir diferents temes.

Aquí va néixer la filosofia, el raonament, el pensar sobre el cosmos. Es deien i s'escribien coses que encara avui en dia podran ser discutides, però no superades.

Quan Atenes estava en el seu punt més àlgid és quan entra amb guerra contra Esparta, Esparta va vencer., era la guerra del Peloponés.

Esparta tenia guerrers però no tenia una estructura sòlida com per conquerir territoris ni com per imposar-se a Atenes. Per això Atenes va entrar en una crisi i entren en un moment de replantetjament de moltes coses com el tipus d'educació que tenien.

Quan es varen retirar els Espartans es va instaurà a Atenes una època de tirania amb lluites entre el que volien la democràcia. En aquell moment es va comdenar a Sócrates per haver pervertit als joves.8finals del S VC)

A partir d'aquell moment de crisi, els deixebles de Socrates, entre els quals hi figurava Plató, varen començar a desenvolupar la filosofia que em heretat. Al Nord de la Península Grega s'anava fent cada vegada més poderós un estat amb un tipus d'organitzacio feudal, del qual el rei era en Filippos, era el regne de Macedònia i varen ser els que varen aprofitar l'època de feblesa atenenca per conquerir-hi tot el territori. Varen assimilar moltes coses dels atenencs entre les qual hi figura l'educació. El fill de Fiippo era Aleandre gne, el qual va rebre una educació del tipus atenenc amb un mestre macedònic, Aristòtil, principal deixeble de Plató.

17-11-00

A principis de segle V aC, existien dos tipus d'educació a Atenes:

La tradicional n'és una, és individualitzada, és la dels nobles, l'aristocràcia. Tenen un mestre exclusivament per ells que els eduquen dins els ideals homèricsde la cavalleria. Creuen que l'areté és l'ideal cavalleresc juntament amb el cultiu del cos. Creuen que l'areté és una cosa nomes dels nobles, és a dir, hereditària. L'educacio es basava en curses de cavalls, formació del cos i esperit tenint en compte que ja predisposaven un areté per desenvolupar aquestes virtuds.

Però els ciutadans voldrien tenir els mateixos drets d'educació quan comencessin a donar als seus fills aquesta educació sorgirà una espècie d'escola, ja que la gent d'escola no podien pagar als professors particulars. Els nins havien de pagar l'escola al mestre, no era obligatori anar a l'escola, i poc a poc l'estat s'hi va fer càrreg. Malgrat no fos oligatori

Hi anava gairabé tothom ja que hi havia necessitat d'educació.

Kalokagatia és l'areté de l'Atenes clàssica, l'ideal de virtut que hauria de tenir un bon ciutadà d'Atenes, vol dir que la persona més ideal es la que te la bellesa física i corporal i també la intel·lectual.

El llocs on es formaven aquests ciutadans son:

el gimnàs: la Pelestra, on aprenien lluita, natació... Aferrats a aquests gimnasos varen sortir les primeres escoles de filosofia

La formació espiritual es dona a través de la formació musical. Aquesta formació es dona a casa del professor de música, la casa del **CITARISTA**, on s'aprén cant, dança, tocar instruments...

Per desenvolupar-se a la vida social i pública hi havi un tercer mestre el **grammatistes**, que es el que ensenyava la lectura. L'escriptura, l'alfabet, algunes nocions d'aritmètica. No era el més important.

A finals del segle , l'poca de Sócrates, a Atenes s'admirava a una persona que era molt lletja físicament, Socrates, pero que havia desenvolupat molt l'intel·lecte, per tant va ser un moment on va guanyar la bellesa de l'intel·lecta a la bellesa física, per tant va ser el nou ideal.

EDUCACIO DEL CIUTADA A L'ATENES CLASSICA

- Naixement: Examen físic realitzat pels pares.
- Fins als 6 anys l'educació era amb la mare o be per les esclaves.
- A partir dels 6 anys: formació del ciutadà, era masculina.
- El pedagog acompanyava al nin fins a casa del mestre. No se sap si era obligatoria pero si era habitual. Era una ensenyança privada però que es feia en edificis públics, interés estatal.
- Camps de coneixement que es desenvolupaven:
- Educació musical
- Educació física
- Educació bàsica: grammatistes.

Els grecs ja havien adquirit l'alfabet i tenien una forma d'aprendre i de llegir i a escriure que s'ha superat fa molt poc temps. La forma era primer aprendre les lletres, després les síl·labes i més tard les frases.

- Als 18 anys el nin passava a ser un **Ephebo** i servia a l'exèrcit durant dos anys.
- El primer anys s'entrenava a la **ephebia**
- El segon a la frontera.
- A partir de ser ephebo ja podia tramitar la seva ciutadania i participar en la vida pública.

Tothom podia participar a la vida pública. Feia falta algú amb facilitat de paraula. La necessitat guanya a la tradició per tant aquesta gent necessitava una formació més intel·lectual que no pas física. En aquells moments les persones brillaven per la seva elocució.

Sofistes: Eren els mestres que ensenyaven l'art de la paraula. Ensenyaven a raonar, no a filosofar,. Per primera vegada hi ha una consciència de que s'està educant. Amb els sofistes s'estava ensenyant a raonar i a convencer.

Els sofistes mai es varen agrupar i no varen crear escola. Existien tres tipus de Sofistes:

ESCEPTICS: Consideraven impossible conèixer la veritat de les coses, l'essència, llavors no es tenia que intentar. Consideraven important que la gent tingués tècniques de persuasió, era el que ensenyaven.

RETORICS: Varen arribar a elaborar manuals de retòrica. No eren escèptics però tampoc tenien un exerci

interés per saber la veritat de les coses.

LOGOGRAFS:Ensenyaven a joves a redactar discursos polítics. Formaven a un tipus de gent que feien feina pels polítics perquè aquests ho poguessin lletgir.

Tots ells ensenyaven de diferents maneres, amb diferents tècniques, hi havia una sèrie de matèries i disciplines que s'agrupaven en tres pilars fonamentals:

- Gramàtica: llenguatge
- Retòrica: expressió
- Dialèctica: pensament

exemples de sofistes importants varen ser: **Protagores, Gorgies i Sòcrates.**

PROTAGORES:

Era un sofista acnòstic, no negava l'existència dels deus però deia que mai ho podríem demostrar. Només podem demostrar allò que podem veure i l'home seria sempre la mesura de totes les coses, tot dependrà de la persona que ho miri. No podem conèixer les veritats absolutes, lo únic que es pot fer és assimilar uns valors socials depenent de la civilització. Crear unes normes i ensenyar uns valors. No filosofa, només ensenyava a defensar les coses com a valors socials.

El mètode que usaba en Protagores era el de mantenir tesis oposades.

GORGIES

No volia ensenyar virtuts, veritats absolutes perquè deia que la veritat absoluta no existeix i si existís seria impossible que l'home la conegués i si la pogués conèixer no podrien entendre-la. Ensenyava tècniques de retòrica però convencer. La metodologia que utilitzava consistia en ensenyar a memoritzar bateries de preguntes sobre temes importants. A vegades representava judicis. El seu mètode era empollar-se un poc tot el procés judicial per tenir sempre recursos defenses el que defenses.

SOCRATES

No era un sofista amb el sentit estricte de la paraula, era sofista però també impartia les seves ensenyances als joves del moment, ensenyava la dialèctica però mai va cobrar per les seves classes, mai va anar a cercar alumnes com feien els demes, sino que els alumnes anaven a ell. No va deixar res escrit el que sabem d'ell és a través dels seus deixebles sobretot de Plató que va escriure l'obra de *Dialogos Socráticos* sobre Sòcrates

Sòcrates estava en contra dels sofistes perquè ell creia que l'home ha d'intentar cercar la veritat absoluta de les coses. Creia que els sofistes cauen en l'error de defensar i d'acusar sense intentar cercar la veritat.

Va ser condemnat a mort per haver criticat la democràcia atenenca perquè havia caigut molt en la demagogia. La seva mort va ser condemnant-lo a veure cíclica, és a dir, el varen obligar a enverinar-se a ell mateix.

Estava en contra de que la gent convencés els demés aprofitant-se de la gent amb menor capacitat intel·lectual. Va defensar l'art de fer créixer en cadascú un criteri personal.

1-12-00

METODE SOCRATIC

Ojectiu: Arrivar a la veritat de les coses.

Procés:

1: Socrates es declara ignorant sobre el tema

EXHORTACIO 2: Aconseguir que el seu interlocutor es declari ignorant sobre el tema mitjançant reflexions i preguntes

INDAGACIO

IRONIA 3: Interrogacions perquè l'interlocutor descobreixi la veritat per si mateix. El mestre sols ajuda a trobar aquesta veritat. **DIALECTICA:** reflexió i raonament.

MAIEUTICA: 4: l'interlocutor arriba a formular una resolució inductiva

Procés de néixer d'una mateixa la veritat.

Socrates criticava tota la *frmagogia* per això estava en contra de la democràcia perquè aquesta estava vinculada a la demagogia. A Socrates se'l va acisar d'haver induït als seus deixebles durant l'època de tirania.

Principals deixebles de Socrates: **PLATO**

Plató amb el seu llibre del *Mite de la caverna* deia que el que nosaltres veiem és l'ombra de la veritat. Si que existeix un món ideal del qual nosaltres només n'hem vist una petita part, això ha desembocat en el cristianisme, és la idea de que existeixen dos mons, un que es el que coneixem i un que és el món ideal, en el cristianisme cèl·l i i terra. El cristianisme va sorgir de la religió jueva i del que avui en dia es Israel.

Plató va néixer a l'any 428 aC, era de classe aristocràtica, es va poder permetre uns estudis superiors, estudis filosòfics. Plató va ser qui va escriure tota la defensa de Socrates quan el varen condemnar. Després de la mort el va marcar molt i se'n va anar durant un temps, després va tornar a Atenes i es va convertir en mestre seguint la línia de trobar la veritable veritat de les coses. Impartia les seves lliçons a un local que estava enganxat al gimnàs **academo**. Degut això l'escola de Plató es va conèixer amb el nom d'Acadèmia i funcionava com una espècie de confràdia

Les obres de Plató es poden dividir en tres períodes diferents:

1º: obres com *Apologia*, *Diàlegs Socràtics*.

2º: Obres de maduresa

3º: Obres de lleis a les quals reflecteix com hauria de ser un estat ideal.

Segons Plató l'estat ha de ser basat en l'aristocràcia, per ell és el millor sistema que hi pot haver ja que creu que l'areté és una virtut que s'ha d'educar i que també és innata. Per tant qui ha de governar és qui té aquesta virtut.

Després, en segon lloc, considera com a ideal d'estat un govern timocràtic, que és un govern per als més ambiciosos.

Després una oligarquia, que és el govern dels poderosos.

En quart lloc la democràcia, que es el govern de les masses i no tothom neix amb l'areté per tant no tothom pot governar.

En darrer lloc es troba la tirania.

Segons Plató cada persona té instints o capacitats humanes que poden resumir-se en tres grans grups, cada persona té predominància d'un que d'un altre:

- **Apetitos:** són aquells instints molt simples.
- **Valentia, ànim**
- **Raó**

Aquestes capacitats venen a través dels gens, són hereditàries, innates, no s'adquireixen per l'educació.

El sistema educatiu que proposa Plató consistirà en el desenvolupament d'aquestes capacitats de manera cronològica.

El mite del *Carro alat* proposava quin seria l'estat ideal per ell, el mite explicava la història d'un carro que tenia dos cavalls un blanc i un negre, un conductor, auriga. El carro seria l'home, l'essència de l'home, el cavall negre representa els obrers, la classe més simple que se'l haurà de donar un tipus d'educació que els condueixi a la templança, el cavall blanc són els guerrers i militars que se'ls ha d'educar amb la fortalesa. El conductor, auriga, representa el govern, és aquell col·lectiu de persones que tenen com a màxima capacitat la de raonament. Amb un pensament aristocràtic que rebran una educació molt llarga fins a convertir-se en filòsofs.

Segons Plató tots els elements són necessaris perquè l'estat sigui equilibrat, un estat ideal que mai va existir.

ETAPES QUE HAURIA DE TENIR LA EDUCACIÓ PER PLATÓ:

1-Educació elemental: És l'educació que haurien de tenir tots els ciutadans. Seria una educació que ajudaria a desenvolupar la primera capacitat humana, la més simple, l'apetitos, l'ensenyament és el cos més l'esperit i el valor ètic que s'inculcaria és la templança, comprendria varies edats:

- 3-6 anys es basaria en el joc, en la moral i en inicis de música per cultivar l'esperit
- 7-13 anys: s'ensenyaria educació física, hauria formació intel·lectual i gramàtica
- 16 anys: es donarien continguts de gramàtica, de matemàtiques (aritmètica, geometria, astronomia i acústica) música i cant.

La gòmnstica ha de ser la formació per la lluita, un dels esports que han de practicar els ciutadans és l'equitació, l'educació elemental hauria de ser tant per homes com per dones.

2-Formació militar:

Els continguts que es donaven en aquesta etapa eren pràcticament militars, la capacitat humana que s'hi desenvolupa és el coratge, ànima, el valor ètic és la fortalesa.

Aquesta formació militar la rebien els nens durant els 17 fins als 20 anys, s'ensenyava gimnàstica militar i música. Ja no accedien en aquesta etapa tots els sectors de la societat que com a virtut tenen la bàsica, els apetitos, es quedarien només amb la formació primària, segueix sent important el cultiu de l'esperit.

3-Educació superior:

En aquest tipus d'ensenyança només hi accedirien els aristòcrates i és una etapa que dura molts d'anys.

a)20–30: ES donen ensenyaments de matemàtiques, geometria, aritmètica, astronomia, la capacitat humana que s'adquireix és la raó i el valor ètic la sabiduria.

b)30–35: També hi ha com a capacitat humana i com a valor la raó i la sabiduria, els continguts són de dialèctica, és el raonament pur, el que ja feia en Sòcrates sense caure en el perill de possibles demagogies de no trobar la veritat. El que arribin en aquest nivell serien els futurs governants perquè ja tenen l'experiència, són els FILOSOFES GOVERNANTS.

El deixeble de Plató va ser **ARISTOTIL**, nascut a Macedònia que també va crear la seva pròpia escola de filosofia el LLICEU. Aristotil va ser mestre de Alexandre Magne.

15-12-00

Aristotil era macedoni, macedonia eren totes les terres de l'Orient mitjà. Va anar a l'acadèmia amb Plató però després ell va crear el liceu. L'educació que proposava Aristòtil era per un tipus d'estat, per ell l'estat ideal era la democràcia però per damunt de tot es troba l'aristocràcia. Considerava injust altres formes de govern com són la tirania.

Les etapes de l'educació que proposa són les mateixes per tots els ciutadans, exercicis gimnàstics a partir dels 7 anys i fins a l'adolescència, els joves han de combinar l'educació musical i la del cos, con i esperit, amb uns exercicis de gimnàstica.

Aristotil considera que els nens petits no tenien que estar en contacte amb els esclaus i que s'hauria d'evitar tot el que és una educació negativa, no se'ls hauria de dur a les obres satíriques i còmiques ja que els petits no poden entendre'ho.

Criticava tot tipus d'aconteixements culturals, és a dir, que els nens no hi vagin perquè no hi hagi una degradació del llenguatge.

Als 21 anys els joves ja són adults i té que combinar-se el tipus d'educació, és a dir, que haver continguts de gimnàstica, de poesia, música i educació de l'intel·lecte, que consisteix en els coneixements matemàtics.

Quan ja tenien 21 anys ja se'ls ha de preparar per ser adults en 4 àmbits:

- ciència física
- perfeccionament matemàtic
- estudis de metafísica, de tipus més filosòfic
- estudis d'ètica, que serà ètica cívica, encaminada a fer bons ciutadans.

L'educació que Aristotil proposa és del tipus social.

Alexandre Magne es va educar des de tot el que és la tradició grega, es va convertir en el rei de Macedònia quan ja va tenir conquerides les terres del Peloponès. Malgrat hagués conquerit Grècia, no va destruir les coses ni la cultura d'aquesta terra, només els va suposar, als grecs, un canvi de poder. Va haver gràcies que estaven d'acord amb aquesta conquesta atenènca i va haver que no.

Alexandre Magne va regnar molt poc de temps, del 336 aC– al 323 aC. Tot era un imperi i no un regne, i ell era emperador i com a tal va fer construir-se una ciutat, Alexandria, una ciutat amb arquitectura clàssica atenènca, amb molta cultura. Va ser el lloc més important de recopilació i còpia d'obres escrites. Atenes va ser durant molts anys domini d'Alexandre Magne, i ja no era Grècia clàssica sinó que va començar un nou

període:

GRECIA HEL.LENISTICA

Durant aquesta etapa varen seguir funcionant les escoles que havien creat els filòsofs, després de la mort de Plató va continuar l'Acadèmia, però passades unes dècades va decaure i ja ningú viatjava a Atenes només pel fet d'estudiar a l'escola de Plató.

El lliceu d'Aristotil encara va ser més decadent. Aristotil havia deixat els seus llibres com a herència a un familiar seu i per tant varen trigar molt en trobar-se aquestes obres, els textos d'Aristotil es varen anar transmetent de manera oral, per tant, varen perdre molt.

Alexandria va agafar força cultural, per tant, durant l'època hel.lenística, la ciutat més important es Alexandria.

Quan va morir Alexandre Magne l'imperi es va dividir en dos parts, l'occidental i l'oriental, la de **Ptolomeos** i la de **Seléucidas**:

Ptolomeos Seléucidas

Alexandria estava a Egipte, era una ciutat que finalment va quedar destruïda. Grècia es va independitzar i va quedar dividida en dos lligues: Atenes i Esparta, fins que varen ser invadides per l'exèrcit romà.

Ptolomeo Sotel: Va construir una sèrie d'edificis a Alexandria que seran el símbol de la cultura occidental, tots eres creats amb una arquitectura clàssica.

Els grgs no eren ni vistosos ni espectaculars, eren sobretot, perfectes. El museu D'Alexandria va esdevenir el lloc més important de totl'occident d' aquella època, hi havia una gran biblioteca, que era per estudiar, per transcriure textos i que a més tenia habitacions com a residències, ja que hi anaven persones a estudiar, a invstigar. Va ser el centre on es varen reunir tots els textos clàssics gregs, s'hi va recopilar la major biblioteca de la història, la visitaven erudits de totes les terres. Es varen recupear les obres de Plaó i d'Aristòtil i es varen rproduir, s'arribaren a tadir al greg. També es varen traduir per primera vegada al·lgrac els 5 llibres de'n Moisés, *La Torah*.

Les tasques principals dels departaments de reproducció de textos eren:

- Copiar obres perquè no es perdessin.
- Fer-ne recensions, estudis i autenticació dels textos que hi anaven arribant.

A partir d'aquí es varen intentar fer biblioteques mes importants con la de Pergamo, que va arribar a rivalitzar amb Alexandria. Eeen aquestes biblioteques era on es moia tot el saber, on es construia el coneixement. La biblioteca d'Alexandria va tallar el sumistr de papiro a Pargamo i aquesta va tenir que escriure sobre pells, d'aquí va sorgir el pergami.

En aquells moments no hi havia edicions de llibres, si algu en volia llegir un tenia que anar fins al a biblioteca a la que el pogués trobar.

A nivell educatiu també es va imposar tot el que és l'educació Atenenca, es van formant sistemes seguint el model de l'educació D'Alexandre Magne i es va imposar de manera més o menys oficial el sistema educatiu que s'havia dut a terme a Atenesi va seguir sent el sistema educatiu inclús quan hi varen arribar els romans. Aquest model reb el nom de **ENCIKLICOS PAIDEIA**. Va ser el model que es va mantenir per tot i ha sigut el model que hem retratat en el món occidental. ES basaba en:

0 – 7 anys l'educació familiar.

Escriptura

7 –14 anys, escola primària Lectura

Gimnàstica

Musica

14 – 18: Escola secundària Gramàtica

o gramatical retorica

logica

matemàtiques pures: sobretot geometria euclidiana

La primària i la secundària bes basaven sobretot en matèries per al desenvolupament de la creativitat. De cada vegada s'anava més cap a una ensenyança intel.lectual, tot el que era desenvolupament d'esperit anava perdent interès.

18 – 20 servei militar

+ de 20, era una ensenyança superior basada en els estudis de retòrica i filosofia

- La retòrica es donava a escoles més generalitzades, era la oratoria, era una ensenyança del tipus més útil.
- La filosofia només l'aprenien una èlita de famílies ben acomodades, era una ensenyança poc útil, i es donava a escoles hebrees de la gràcia clàssica.

Tot el que havia estat fins aquell moment la lluita per aconseguir l'equilibri entre cos i esperit havia tombat ja cap al desenvolupament de l'intel.lecte.

12-01.-01

A totes les regions on s'aplicava el mètode de l'enciclicós paideia tenien una escola elemental, que anava des dels 7 als 14 anys però no solia ser una ensenyança pública. A la primària s'ensenyava la lectura, l'escriptura i el càlcul, també la gimnàstica, competicions esportives, tot el que era el cultiu del cos. El professor era anomenat **Didaskalos**. A l'escola secundària o gramatical era una escola preparatòria, s'ensenyaven matèries com la gramàtica, la lògica, geometria, i es feien alguns preliminars de retòrica. El professor era en **Grammatikos**, era el professor amb més prestigi. Aquí, els continguts de gimnàstica, de música... ja perden molta força degut al tipus de vida que hi havia en aquells moments. De l'escola sec. Es passava a una ensenyança superior, que ja era en un pla més acadèmic.

Roma està a la península itàlica, va ser en els moments de la Grècia homèrica quan la península itàlica tenia tribus etrusques i tribus gregues que eren emigrants de Grècia. Entre uns i uns altres, el mitjà hi havia unes tribus, les romanes que començaren a dominar a etruscs i grecs. ES varen topiar amb una cultura molt diferent a la seva, ells eren un poble amb molta força militar, amb llengua pròpia però no escrita, eren molt familiars i no tenien cap mitologia ni cap història.

L'evolució hel·lenística a Roma va des de l'odi fins a la integració absoluta. A Roma es podien diferenciar dues

clases socials, els patricis i els plebeus, els patricis eren els nobles, la classe dominant que va intentar crear un cos legislatiu, i els plebeus el poble. L'organització social dins Roma era un pacte entre els patricis i els plebeus. Varen crear les *12 taules*, es varen centrar en un cos legislatiu que influïa molt en l'educació.

S III aC, les tribus romanes havien conquerit pràcticament tota la península itàlica. Tenien un tipus d'organització social basada en la família, el pare era el cap de la família i tenia els seus propis drets.

A Roma es distingeixen dues èpoques diferents:

1: **S III aC– 45 aC: Roma Republica**, varen ser tres anys de desenvolupament cultural amb un sistema legislatiu diferent al grec.

2: **45 aC: Roma Imperi**: Començen tota una sèrie de conquestes militars fora de la península itàlica. No els hi servia la organització política que havia hagut durant la república doncs s'havien extès tant que era impossible controlar totes les terres i Roma es va convertir en un Imperi. Cultural i educativament l'Imperi va significar la decadència.

Jesucrist va néixer a terres jueves amb de tradició hel·lenística però de domini romà.

En els 300 anys de la República romana va haver una progressiva hel·lenització que pot dividir-se en tres períodes caracteritzats per 3 pensadors romans:

- **Cató**: representa l'època d'odi envers a tot el que era grec.
- **Varró**: comença un inici d'assimilació de les coses gregues.
- **Ciceró**: representa el moment en que ja s'ha adquirit la cultura grega.

L'EDUCACIÓ A ROMA DURANT LA REPUBLICA.

Humanitas = areté grec.

PRIMERA EPOCA:

Es comença a organitzar la República, es creen les lleis romanes i és quan més importància tenen les tribus romanes, costums antigues. És molt important la família.

La tradició, la família, la ciutadania, el sentit pràctic. L'estat es considerat pels romans com una gran família.

El romans es caracteritzen pel seu sentit pràctic, cosa que els grecs no eren, amb aquest sentit es diferenciaven molt els uns i els altres, per als romans el fet de filosofar, el cultiu del cos,... eren com perdre el temps.

El que els romans no van adquirir mai de la cultura grega va ser el tema de la pedrastia. Mai ho varen acceptar, doncs eren un poble molt familiar.

Aquesta època es caracteritza pel rebutg de tot allò que sigui grec, varen inventar els seus propis mites per demostrar que tenien els seus propis orígens. **Cató** s'oposava a la paideia grega, s'oposava a que els esclaus eduquessin als fills, l'educador, segons ell, havia de ser el pare de la família. L'educació era molt arcaica i tradicional.

L'humanitas és l'essència, l'ideal que s'havia d'adquirir per arribar a ser un ciutadà, en aquells moments l'humanitas era el **PIETAS**, que era la família + déu + pàtria, és a dir, respecte al pare, respecte a la pàtria i el temor a les forces superiors, així havia de ser un bon ciutadà de Roma.

Les característiques que havia de tenir un home eren la tendresa, la dignitat i la virilitat.

SEGONA EPOCA:

En aquesta època ja comença a haver una progressiva influència grega, es varen començar a crear escoles a partir de l'any 200 aC, la figura del mestre, **LITTERATOR** (que solia ser un esclau greg) era equivalent al grammatistes greg. ES va configurar una instrucció elemental, bàsica i va començar a haver una sèrie d'influències gregues respecte al que era l'ensenyança superior, retòrica i oratoria.

L'humanitas d'aquesta segona època era el **ROMANITAS**, és a dir, l'humanització del ciutadà romà.

Va haver una conciliació entre la influència hel·lenística i la herència romana arcaica.

Existia un fort sentiment patriòtic.

Varró, 176–27, a C, va ser l'autor de més de 70 obres de les quals la més important va ser *Disciplinarium Libri IX*, els nou llibres de les disciplines, on va ordenar les disciplines per matèries d'estudi, gramàtica, retòrica, astronomia, física, medicina i arquitectura, va ordenar les 7 arts lliberals.

Va intentar romanitzar la influència grega.

TERCERA EPOCA:

Roma va començar a iniciar les campanyes militars conquerint Europa, nord d'Àfrica i l'Orient mitjà.

Va començar en aquests moments la decadència de la República i va començar a agafar més força un Imperi.

Ja hi havia una plena acceptació de la influència cultural hel·lenística.

L'humanitas era el coneixement (la sabiduria), la moral (virtut + intel·lecte) i la política.

En aquest tercer període de la república l'autor més destacat es en Ciceró, 106 – 43 aC, la seva obra es *De Oratore*, com s'educa un orador, i *Republica*.

Accepta bona part del model greg del coneixement i educació, (rebitja el gymnasion, la pedrastia i la inversió sexual), però conservant l'essència romana.

Oratoria Ciceroniana: Factors que influeixen:

- Erudició: – ensenyança elemental
- arts lliberals
- coneixement dels drets civils, la història, la política, la literatura grega i la llatina, la filosofia.
- Formació moral
- Formació filosòfica i retòrica
- Aptituds naturals.

Un orador és qui té el grau més alt dels estudis. L'obra de Ciceró tenia molta influència grega, defensava

l'ensenyament elemental. Com a ensenyança superior defensa la retòrica com a única via per arribar a l'oratoria.

* fotocopia del sistema educatiu durant la republica romana.

Durant la republica els militars varen començar a conquerir territoris, grans militars que han passat al historia son en Julio César, en Pompeyo, el qual va conquerir tota la part Oriental, en Cesar va dur a terme la conquesta de la part occidental. Al cap d'uns anys en César i en Pomeyo es varen enfrontar, Cesar tenia més poder militar i va conquerir més territoris de la part oriental, entre ells, Egipte.

A nivell pedagògic i cultural, quan aquesta Republica era tant gran que no s'aguantava com a tal i va pasar a ser un Imperi, es varen començar a cremar llibres. La gent que vivia a l'Imperi, el patricis vivien molt bé, estaven en un estat de benestar i això va fer que perdessin molt de valors de la ètica grega.

L'ensenyança va agafar bastanata importància, el mestre va agafar un cert prestigi i es varen arribar a establir pagues oficials per aquests mestres. Un d'aquests mestres pagats per l'imperi va se en Marcus Fabius Quintilianus, mestre bascut a mitjans dels anys 30–35 dC a Calahorra, era fill d'un retòric i va dedicar-se sempre a l'ensenyança. No únicament va fer feina com a mestre sino que també va escriure uns llibres de pedagogia, *Instituto Oratoria*, una col·lecció de 12 llibres de pedagogia on es parla del que és la oratoria i tres llibres que es dediquen a la teoria de l'educació. Quintilià reconeixia la importància que té el mestre com a mediador o possibilitador en tot el que és el proces d'ensenyament –aprenentatge. Els medis que ha de tenir el mestre son:

- Conèixer la naturalesa de l'alumne, conèixer al nin.
- El nin neix bò per naturalesa, el que l'influirà durant la seva vida són totes les circumstàncies de l'entorn (Quintilià ja va senyalar un derls grans debats que han tingut lloc durant molts de segles a la historia de la pedagogia)
- Com més ràpid s'ensenyen les coses més ràpid les retindrà el nin, serà millor per el nin (segles mes tard aquest punt va ser de gran discussió entre el psicolegs Piaget i Vigotsky)
- Estava en contra dels càstics corporals, creia que s'ah de castigar reforçant les conductes bones dels infants.
- Ensenyança de diferents temàtiques simultànies.

L'imperi roma estava estés, cada una de les províncies conquerides tenien una història més anitga que no era la romana.

ORIGENS DEL POBLE HEBREU:

El poble hebreu va sorgir de l'antiga Mesopotàmia, actual Irak, una tribu d'aquelles terres va sortir i es varen asentar un poc mes a l'Oest, a la regió del Canahan, actual Israel. Aquest poble se li v donar el nom del poble hebreu, anys més tard els egipcis varen conquerir les terres del Canhan i varen esclavitzar el poble hebreu enduentse'ls cap a Egipte com a mà d'obra. Segles més tard, els descendents dels esclaus hebreus, que coneixien la seva pròpia història, varen decidir desfer-se dels egipcis i tornar a ocupar les seves terres, el capdavanter de conduir tot al poble hebreu va ser en Moisès, i creen el regne del judà. Es va arribar a dividir en dos, Jerusalem i Samaria. David i Salomon en foren els reis. V sofrir diferentes invasions durant els segles VI,V aC.

El poble hebreu conserva les seves tradicions i religió. Durantl'època de n'Alerxandre Magne es quan més es varen rebelar. ES varen veure amb la necessitat de crear el seu propi sistema educatiu.

Quan varen ser dominats pels romans, varen seguir amb la seva religió i costums, als rokmans no el importava, fin que va començar a sorgir el cristianisme. Avans i després del naixement de Jesus, els hebreus

es sublevaven contra els romans i varen fer una serie de revoltes que varen ser sofocades pels exèrcits romans. Va haver una sublevació molt gran en el 70 dC. Per part dels jueus en temps de l'emperador Adrià. Aquest emperador estava cansat dels problemes i va decidir expulsar a tot el poble hebreu i obligar-los a abandonar les terres del Canaan, així es varen escampar per tot el món. Es varen situar per diversos llocs d'Europa i Africa, però seguien conservant la seva religió i els seus costums.

Va ser un poble molt perseguit i anaven formant els seus guetos, era un poble escampat pel tot el món i que no tenia la seva terra. La persecució dels jueus dura fins al segle XX, fins al 2ª guerra mundial, on varen perdre els alemanys, l'economia va anar malament, i es va culpar als jueus i s'eleva un fort nacionalisme a Alemanya, el poble hebreu es va aixecar i varen demanar als guanyadors de la guerra el seu territori, i se'ls hi va tornar a donar les terres del Canaan després de 2000 anys.

Jesus era jueu per tant va néixer i es va criar amb costums jueus. Va néixer en un moment en que el poble jueu estava molt dominat i pressionat. El cristianisme comença com una secta, no es una doctrina politeïsta, és una religió que diu que tots els homes són iguals davant Deu, era una forma de salvació personal en uns moments en que tot el poble hebreu estava pressionat. Va ser una secta que es va anar fent més gran ja que la gent estava reprimida. Jesus va viure pocs anys, va ser executat però els seus seguidors varen seguir la seva tasca i varen seguir predicant. Com més va anar creixent més gent es va veure amb la necessitat d'escriure-ho.

El gran pare de l'església cristiana varen intentar escriure totes les seves prediccions.

El primers cristians es varen educar segons l'Enciclikos Paideia, així que tenien una cultura de procedència hel·lenística, d'aquí que el cristianisme tingui tantes semblances amb Plató.

26-10-01

ISRAEL

L'educació jueva al principi era estrictament militar i la religió era senzilla fins que la invasió d'altres cultures va posar-ho en perill. L'església jueva es va convertir en el centre dels jueus i alla varen estudiar el llibre sagrat de La Torah.

Va haver moltes disciplines organitzades en aquesta comunitat, no varen donar molta informació sobre l'ensenyament que donaven a la Sinagoga (lloc on ensenyaven els jueus), que es va convertir en centre d'ensenyament

En moments de major crisi del domini dels romans a Israel (del imperi romà) es quan es va dir que hi havia sectors d'aquesta comunitat que recreen als altres i els més fanàtics són les que han derivat a ser cristians.

Jesus no va escriure res, va viure pocs anys i les persones que el varen seguir varen ser perseguits de per vida. Un missatge de salvació de que ells tenien la veritat de les coses va ser una cosa que es va estendre fàcilment. Eren gentes dominades per el Imperi. Va haver evangelistes que varen estendre aquestes doctrines però cap els va conèixer. Jesus además parlava de manera metafòrica i les seves interpretacions variaven segons la zona.

Quan va començar a tenir èxit aquesta religió és quan es va acabar la repressió i al propi emperador se'l va convertir en Cristià. No hi ha jerarquia, ni educació pròpia per als cristians, però sí tenien una educació per batejar amb la catequesis. Tenien que estudiar coses noves i ho feien en esglésies on donaven aquesta educació i varen començar a fer per escrit tota la teoria cristiana. L'educació del catecumen l'ensenyava l'antic testament (tradició jueva). Extenguent-se en llocs de fora d'Israel, tenien que conèixer les arrels d'aquesta religió i aquestes eren arrels jueves.

